

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษากระบวนการที่ตนเอง ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มประชากร ซึ่งประกอบด้วย กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 คน กรรมการหมู่บ้าน 70 คน ผู้นำชุมชน 21 คน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 14 คน ในชุมชนเขตบริการการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบใน 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านน้ำดิบ หมู่บ้านห้วยวอก หมู่บ้านแพะกะปวง หมู่บ้านแม่ก้อน หมู่บ้านแม่สะลาบ หมู่บ้านจอมกิตติ และหมู่บ้านท่าตาฝั่ง รวม 112 คน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาในระดับอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบ ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 247 คน รวมประชากรทั้งหมดจำนวน 359 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนซึ่งชุมชนประกอบด้วย กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในชุมชนเขตบริการการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบใน 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านน้ำดิบ หมู่บ้านห้วยวอก หมู่บ้านแพะกะปวง หมู่บ้านแม่ก้อน หมู่บ้านแม่สะลาบ หมู่บ้านจอมกิตติ และหมู่บ้านท่าตาฝั่ง โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ เครทซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ของประชากรซึ่งได้แก่ จำนวนผู้ปกครองนักเรียนและจำนวนชุมชนซึ่งได้แก่ จำนวนกรรมการหมู่บ้าน ผลของการสุ่ม ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนผู้ปกครองนักเรียน 151 คน และจำนวนกรรมการหมู่บ้าน 59 คน ส่วนประชากรที่เหลือเลือกเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ได้แก่ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 คน ผู้นำชุมชน 21 คน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 14 คน

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างประชากรแบบง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับฉลากชื่อแบบไม่แทนที่จากผู้ปกครองนักเรียนและกรรมการหมู่บ้าน ทั้ง 7 หมู่บ้าน

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนในเขตการศึกษา
การศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบ

สถานภาพ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	7	7
2. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	14	14
3. กรรมการหมู่บ้าน	70	59
4. ผู้นำชุมชน	21	21
รวมชุมชน	112	101
5. ผู้ปกครองนักเรียน	247	151
รวมทั้งสิ้น	359	252

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษากระบวนการทัศน์ของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามระดับความคิดเห็นลักษณะที่เป็นความคาดหวังกับความเป็นจริง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการทัศน์ของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบใน 4 ด้าน คือ

ด้านบริหารงานวิชาการ จำนวน 15 ข้อ ได้แก่ข้อ 1 – 15

ด้านบริหารงานบุคคล จำนวน 15 ข้อ ได้แก่ข้อ 16 – 30

ด้านบริหารงานงบประมาณ จำนวน 15 ข้อ ได้แก่ข้อ 31 – 45

ด้านบริหารงานทั่วไป จำนวน 15 ข้อ ได้แก่ข้อ 46 – 60

ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

5 ระดับ โดยแยกเป็นความคาดหวังในระดับความคิดเห็น กับความเป็นจริงในระดับการปฏิบัติ ดังนี้

ความคาดหวังในระดับความคิดเห็น มีลักษณะ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในข้อความนั้นเป็นสิ่งที่มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในข้อความนั้นเป็นสิ่งที่มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในข้อความนั้นเป็นสิ่งที่มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในข้อความนั้นเป็นสิ่งที่มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในข้อความนั้นเป็นสิ่งที่มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ความเป็นจริงในระดับการปฏิบัติ มีลักษณะ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติจริงในข้อความนั้นเป็นสิ่งที่พบอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติจริงในข้อความนั้นเป็นสิ่งที่พบอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติจริงในข้อความนั้นเป็นสิ่งที่พบอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติจริงในข้อความนั้นเป็นสิ่งที่พบอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติจริงในข้อความนั้นเป็นสิ่งที่พบอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การพิจารณา โดยผู้วิจัยได้แปลความหมายของค่าเฉลี่ยในการวิเคราะห์ข้อมูล แยกเป็นความคาดหวังในระดับความคิดเห็น กับความเป็นจริงในระดับการปฏิบัติ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543:99-100)

ความคาดหวังในระดับความคิดเห็น มีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50-5.00 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับความคิดเห็นน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.49 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ความเป็นจริงในระดับการปฏิบัติ มีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50-5.00 หมายถึง ความเป็นจริงของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง ความเป็นจริงของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง ความเป็นจริงของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง ความเป็นจริงของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.49 หมายถึง ความเป็นจริงของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบ มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

เพื่อให้เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้มีคุณภาพ และสามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในเรื่องนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบ และเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และแบบตรวจสอบรายการ

3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวความคิดและความเป็นจริง ให้ครอบคลุมตามขอบเขตของการวิจัยในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานทั่วไป

4. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เป็นผู้บริหารการศึกษา 2 ท่าน ศึกษานิเทศก์ 2 ท่าน และผู้บริหารโรงเรียน 1 ท่าน (ดังรายละเอียดในภาคผนวก) พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจน และความเหมาะสมในการใช้ภาษา เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2546:124) โดยการหาค่า IOC และคัดเลือกข้อที่มีค่าเที่ยงตรงตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าแบบสอบถามทุกข้อมีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาระหว่าง 0.6-1 ขึ้นไป (ดังรายละเอียดปรากฏในภาคผนวก)

6. แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับชุมชนในเขตบริการทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านห้วยทราย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และมีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายจากข้อแบบไม่แทนที่ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิธีการแจกแจงที (T-Distribution) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536:125) ในการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก พบว่า แบบสอบถามทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกโดยมีค่า t -test อยู่ระหว่าง 3.04 ถึง 9.34 (ดังรายละเอียดปรากฏในภาคผนวก)

7. นำแบบสอบถามทุกข้อไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (Cronbach, 1990:202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

ความคาดหวัง .94

ความเป็นจริง .92

โดยถือได้ว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ดังรายละเอียดปรากฏในภาคผนวก)

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำเครื่องมือไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งส่งแบบสอบถามแนบไปด้วย ดังนี้

1.1 ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการตอบแบบสอบถาม

1.2 ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ขวมนและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่คง เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ขวมน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่คง ในการตอบแบบสอบถาม

1.3 ถึงผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านในเขตบริการทางการศึกษา ของโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากกรรมการหมู่บ้านและผู้นำชุมชน ในการตอบแบบสอบถาม

2. กำหนดวันในการรวบรวมแบบสอบถาม และผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคล วิเคราะห์และแสดงโดยนำมาแจกแจงความถี่คำนวณหาค่าร้อยละนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

2. กระบวนทัศน์ตามความคาดหวังในระดับความคิดเห็นและความเป็นจริงในระดับการปฏิบัติของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในแต่ละกระบวนทัศน์เป็นรายชื่อ รายด้านและโดยรวม

3. เปรียบเทียบกระบวนทัศน์ของผู้ปกครองนักเรียนกับชุมชนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน วิเคราะห์โดย

3.1 เปรียบเทียบกระบวนทัศน์ของผู้ปกครองนักเรียนตามความคาดหวัง กับความเป็นจริงต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยการทดสอบค่าที แบบกลุ่มทั้งสองไม่เป็นอิสระจากกัน (Dependent t-test)

3.2 เปรียบเทียบกระบวนการทัศน์ของชุมชนตามความคาดหวัง กับความเป็นจริงต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยการทดสอบค่าที แบบกลุ่มทั้งสองไม่เป็นอิสระจากกัน (Dependent t-test)

3.3 เปรียบเทียบกระบวนการทัศน์ตามความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนกับชุมชนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยการทดสอบค่าที แบบกลุ่มทั้งสองเป็นอิสระจากกัน (Independent t-test)

3.4 เปรียบเทียบความเป็นจริงที่ผู้ปกครองนักเรียนกับชุมชนพบในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยการทดสอบค่าที แบบกลุ่มทั้งสองเป็นอิสระจากกัน (Independent t-test)

4. วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ แนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำดิบ โดยใช้การแจกแจงความถี่